

Престанак мандата претходне владе и почетак рада нове, добар је повод да се направи резиме. У том периоду од годину и нешто више дана може се уочити дефинитивно напуштање претходне доктрине, а то је да Војска сама себи обезбеђује све неопходне материјалне ресурсе. Концепт коме тежимо јесте постепено стварање услова ради синергије са цивилним друштвом у обезбеђењу ресурса неопходних за одбрану земље.

За дужност помоћника министра одбране за материјалне ресурсе Илију Филиповића препоручује техничко образовање (завршио Машински факултет), познавање великих система (радио у Прогресу, Генексу), где се бавио спољнотрговинским пословима, а и познавање промета наоружања и војне опреме (на ту дужност је дошао из Југоимпорта – СДПР).

Ту је и завидна радна енергија, која се најбоље обнавља успесима што постиже, а иза свега (или испред свега) јесте породица као најпозданији ослонац.

□ *Господине Филиповићу, пре него што чујемо детаљније резултате, која је основна одлика рада у овом једногодишњем периоду?*

– У овом периоду од годину и нешто више, може се уочити дефинитивно напуштање претходне доктрине, а то је да Војска сама себи обезбеђује све неопходне материјалне ресурсе. Концепт коме тежимо јесте постепено стварање услова ради синергије са цивилним друштвом у обезбеђењу ресурса неопходних за одбрану земље.

У претходном мандату одазвао сам се позиву министра одбране и прихватио руковођење Сектором за материјалне ресурсе као истински изазов и одговорност, јер је Сектор, практично врх логистике система одбране. Дакле, не само Војске Србије, већ нашег друштва у целини, којим се уједно дефинишу и улога наше земље у регионалним, па и глобалним токовима.

У оквиру Сектора за материјалне ресурсе тешко је издвојити шта је важније и прече, навешћу само основне функције – обезбеђење одбрамбеним технологијама, инфраструктурно обезбеђење, функције снабдевања Министарства одбране и Војске Србије, транспорта, војног здравства и опште логистичке функције у ужем смислу те речи.

ОБНАВЉАЈУ ЕНЕРГИЈУ

▣ *Одбрамбене технологије су развојна снага. Шта је чињено на њиховом унапређењу?*

– Крајњи циљ одбрамбених технологија јесте сам производ. У протеклој години дана, после више година, имали смо значајније набавке из домаће индустрије. Оне не могу упослити наше производне капацитете, те је Министарство одбране, пре свега због неопходности да тај сегмент држи у доброј кондицији због потребе сталног обезбеђења материјалних средстава, дало максимум по питању ове области и у билатералним сусретима.

Имали смо 26 таквих сусрета, у земљи и иностранству. Резултат је да данас имамо пласман, пре свега у земљама северне Африке, у Европи, на Блиском и Далеком истоку. Значајни су и уговори са латиноамеричким земљама као потенцијално великим тржиштем, а и извоз спортског и ловачког наоружања у северну Америку иде све боље.

▣ *Које конкретне примере издвајате?*

– Први пут после две деценије, захваљујући ангажману министра Шутановца, у Србији се на постдипломским студијама школује 19 високих официра из Министарства одбране Алжира. Искуства из бивше СФРЈ говоре нам да након размене кадрова ради техничког и технолошког повезивања, неминовно долази и до економског зближавања земаља.

После две деценије превазишли смо питања која су оптерећивала односе Србије и Индије и створили предуслове за пласман наоружања и војне опреме на једно тако велико тржиште.

Наравно, највреднији је уговор наше државне фирме Југоимпорт–СДПР са Ираком. То је била акција на државном нивоу, у коју су били укључени и председник Србије, и министар одбране, и наша амбасада у Багдаду. Уговор даје перспективу читавој нашој одбрамбеној индустрији.

▣ *Која је укупна вредност послова?*

– Анализирајући полугодишњи тренд, можемо да очекујемо да ћемо ове године постићи извозне аранжмане наоружања и војне опреме у вредности већој од пола милијарде долара. Србија је опет међу еминентним произвођачима на глобалном тржишту наоружања и војне опреме, што је велики успех.

▣ *Даљи планови?*

– Кад помињемо производњу и пласман, да бисмо све то одржали, унапредили и увећали, морамо причати и о развоју. Војнотехнички институт бележи јубилеј – 60 година постојања. Верујем да ћемо то прославити са два лета.

Први лет је – лет *Ласте*, нашег новог авиона, који је пре свега важан за опремање Војске Србије, а однедавно и за опремање Министарства одбране Ирака. Изузетно је важан и као подстицај и перспектива свим младим људима који себе виде у нашој авио-индустрији – ту пре свега мислим на студенте машинства, електротехнике, питомце Војне академије, и на средњошколце из „Петра Драпшина“.

Други лет је – лет *Бумбара*. Очекујем да ће се ове године завршити развој – противоклопне ракете кратког домета, која ће наследити данашње бестрајне топове.

Уз те и друге реално оствариве пројекте на којима се ради, Војнотехнички институт ће, сем референци које у континуитету постиже у иностранству, повратити поверење Војске Србије за новим, озбиљним захтевима који су изостали протеклих година.

Улагање у домаћи развој је најисплативија инвестиција која се вишеструко враћа. Развојем домаће индустрију увећавамо буџетске изворе, добијамо врхунске производе које користимо за сопствене потребе, пласирамо их на тржиште, чиме утичемо не само на спољ-

Први пут после две деценије, захваљујући ангажману министра Шутановца, у Србији се на постдипломским студијама школује 19 високих официра из Министарства одбране Алжира.

Анализирајући полугодишњи тренд, можемо да очекујемо да ћемо ове године постићи извозне аранжмане наоружања и војне опреме у вредности већој од пола милијарде долара.

После дуго година, знатан део буџета, чак 20 одсто, издвојен је за инвестирање у инфраструктуру, набавку нове опреме и генерални ремонт постојеће опреме. Поменуто издвајање из буџета за ову годину веће је од укупних инвестиција у последње три године.

Завршетак изградње базе „Цепотина“ очекујемо у септембру, а за октобар је планирано опремање, тако да ћемо сигурно до краја године ту војну базу ставити у функцију.

Када се саберу сви наведени квадрати, долази се до закључка да је Министарство одбране један од највећих инвеститора у области високоградње у земљи.

Наглашавам да више никоме ништа не дугујемо. На јавним тендерима све више имамо директних произвођача, што потврђује да смо изузетно одговоран пословни партнер.

Уз опремања новом, најсавременијом медицинском опремом и сталним усавршавањем кадрова стварамо услове да од ВМА, која је без сумње институције од националног значаја, створимо својеврсни регионални центар.

нотровински биланс већ стичемо и нове кохезионе позиције и референце. На тај начин јачамо и наш одбрамбени систем.

Синергију са цивилним друштвом схватамо двосмерно. Верујемо да ће и Министарство науке, након 60 година, препознати потенцијал Војнотехничког института, који има 30 специјализованих лабораторија, међу њима и 10 од националног, а шест од међународног значаја, али и непресушни кадровски ресурс, те да ће извршити његову акредитацију. Тиме би се потврдило и прихватило да капацитети и знања у Министарству одбране могу бити искоришћени за шире потребе научноистраживачке делатности у земљи.

гову акредитацију. Тиме би се потврдило и прихватило да капацитети и знања у Министарству одбране могу бити искоришћени за шире потребе научноистраживачке делатности у земљи.

□ *Са технике пређимо на финансије. Којим релацијама и процентама можемо представити Министарство одбране?*

– После низа година, знатан део буџета, чак 20 одсто, издвојен је за инвестирање у инфраструктуру, набавку нове опреме и генерални ремонт постојеће опреме. Поменуто издвајање из буџета за ову годину веће је од укупних инвестиција у последње три године.

Део инвестиција усмерен је у генералне ремонте техничких покретних средстава, где су постигнути заиста завидни резултати. Иако наши ремонтни капацитети имају тешкоћа у пословању, за годину дана успели смо да у оперативну употребу вратимо 14 летелица, од тога 10 авиона и четири хеликоптера. За четири мига 29 можемо рећи да су у ваздуху, а за ремонт петог уговор је ступио на снагу.

□ *Ремонтни заводи чекају одлуку о свом статусу?*

– Највећи број летелица ремонтван је у Ваздухопловном заводу „Мома Станојловић“. Одлични резултати постигнути су и у Техничком ремонтном заводу „Чачак“, где је обављен генерални ремонт 20 борбених возила, док Ремонтни завод у Крагујевцу, из године у годину, оправдава своје постојање не само ремонтом муниције средњег и великог калибра, већ и уништавањем, расходованих убојних средстава. У протеклих годину дана уништено је око 5.500 тона.

Ремонтни заводи су органски везани за Министарство и верујем да ће, у оквиру разматрања трансформације војнодоходовних установа, остати саставни део Министарства одбране.

□ *Добар део инвестиција иде у инфраструктуру. Како теку послови?*

– Прошле године започели смо пројекат који смо назвали 20+10+20, а то значи нових 20.000 квадратних метара складишног простора, 10.000 квадрата надстрешница и гаража и више од 20.000 квадратних метара нове војне базе „Цепотина“. Тај процес је у току, а ове године ћемо имати, што изграђених што започетих, 10.000 квадрата, што ће, са нових 10.000 догодине, бити више него довољно укупног складишног простора, намењеног пре свега за обезбеђење убојних средстава. Наведена количина квадрата надстрешница и гаража завршава се већ ове године, а очекује се и завршетак војне базе „Цепотина“. Завршетак изградње очекујемо у септембру, а за октобар је планирано опремање, тако да ћемо сигурно до краја године ту војну базу ставити у функцију.

□ *А нови станови?*

– Наша тежња је, заиста, да стамбено збрињавање припадника Министарства и Војске иде што брже, тако да, поред кредитних аранжмана који су увелико у току, настављамо са изградњом станова. Ове године је усељено или је у току додела кључева 179 станова на Бежанијској коси, а биће купљено и 95 службених станова у разним гарнизонима у Србији. Настављамо и давно започету изградњу пет објеката на Бежанијској коси, а резултат ће бити усељење у нова 394 стана у наредној години.

Када се саберу сви наведени квадрати, долази се до закључка да је Министарство одбране један од највећих инвеститора у домену високоградње у земљи.

□ *Мора ли Мастер план да се остварује тако споро?*

– Мастер план је све само не мастерски. Алгоритам који је њиме прописан веома је компликован и из тога никако да изађемо са ваљаним резултатима. Надам се, веома скорој, новој одлуци Владе којом ће се процедура редефинисати. Идеја је да се непокретности, које је Министарство одбране огласило као сувишно, уз надокнаду брже ставе, пре свега у функцију локалним самоуправама, органима државне управе или другим државним органима, као што су Управа царина, Републичке робне резерве, али да се лимитира време за изјашњење и да се после тога иде на јавни тендер.

□ *Колико процењујете да вреди та имовина?*

– Што се тиче вредности имовине, не желим да будем неодговоран и да износим паушалне процене, јер су за то надлежни и меродавни једино Пореска управа и тржиште. Свакако, та средства ће добро доћи понajпре за нова инвестициона улагања и станоградњу.

□ *Шта су приоритети у набавци нове опреме?*

– После низа година успели смо да заокружимо процес уговарања тактичке комуникационе опреме. Резултат тог аранжмана биће успостављање производње, па ће се први пут у историји Србија сврстати у ред произвођача радио-уређаја за потребе наше Војске, али и међу потенцијалне извознике. Иначе, уговор предвиђа да процес опремања траје до 2015. године, а процес одржавања ће се аутономно обављати у систему одбране.

Од аквизиција које су у току, пре свега вреди поменути борбене оклопне точкаше намењене Копненој војсци. Процес уговарања требало би заокружити до краја ове, а најдаље почетком следеће године. Нову опрему требало би да добију и припадници Специјалне бригаде.

Просечна старост неборбених моторних возила је око 27 година и неспорно је да ће у једном средњорочном плану сва та возила, од мотоцикала, затим путничких возила, ципова, а поготово теретних камиона, бити зановљена.

□ *Поред великих набавки, како иде текуће снабдевање?*

– Наглашавам да више никоме ништа не дугујемо. На јавним тендерима све више имамо директних произвођача, што потврђује да смо изузетно одговоран пословни партнер. Своје обавезе измирујемо на време, али смо зато ригорозни, пре свега када је о квалитету реч. Такав однос је довео до тога да немамо застоја у набавци лекова, артикала хране, енергената. Данас налет пилота зависи од њиховог плана обуке, јер немају више застоја у снабдевању горивом.

У завршној смо фази увођења нове униформе М-03, која ће у наредним годинама, потиснути, а затим потпуно заменити модел М-93.

□ *А шта је са војном медицином?*

– Ако здравство поменем тек сада, не значи да је оно последње. Напротив, врло често у билатералним разговорима, здравство је прва тема и оно у међународној логистичкој преузима примат. Постоји велико интересовање за сарадњу у области војне медицине, пре свега захваљујући искуству и стручности лекара и особља Војномедицинске академије.

За годину дана зауставили смо одлив кадра са ВМА изједначавањем њихових примана са приманама колега из цивилства, и започели пријем нових. Уз опремања новом, најсавременијом медицинском опремом и сталним усавршавањем кадра стварамо услове да од ВМА, која је, без сумње, институције од националног значаја, створимо својеврсни регионални центар.

Као пример добре сарадње Министарства одбране и цивилног друштва, истакао бих уговор са Републичким заводом за здравствено осигурање, којим смо део капацитета Војномедицинске академије отворили за цивиле. У наредним месецима, слична сарадња планирана је и са секундарним нивоом здравствене заштите, са Војним болницама у Новом Саду, Нишу и капацитетима у Београду.

□ *Остали смо дужни одговор другим војнодоходовним установама. Шта њих чека?*

– Уредбом Владе Србије из маја ове године, до 2011. године треба разрешити њихов статус. Поновићу, што се тиче ремонтних завода, све наводи на закључак да треба да остану у систему, али морамо видети са којим функцијама и са колико запослених.

Ту су и установе које обезбеђују стандард припадницима Министарства одбране, грађевинске и графичко-штампарске услуге и пољопривредна добра. Дакле, треба разрешити, на пример, хоће ли се Министарство одбране и даље бавити пољопривредном производњом или ће се тиме бавити неко други. Свакако да надлежне управе раде неопходне анализе и тек онда следи одлука. Две су могућности, или се оне враћају на буџет или се претварају у друштва са ограниченом одговорношћу. За ремонтне заводе одлука је у завршној фази, за остале следе постепено. ■

Раденко МУТАВЦИЋ